

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dissapte 11 de Setembre de 1897

Núm. 3364

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 350
6 provincies trimestre. Ptas. 1050
Estranger y Ultramar. Ptas. 1200
Anúels, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXÓS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Malloré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. G. de Barcelona, ex-
quefe de clínica y ab títol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant
dels Drs. Wecker y Landolt de París.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés dias á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una
y de 4 á 5.

SECCIÓ DOCTRINAL

Carencia de govern

Desde 'l dia en que una mà criminal feu desaparèixer del món del viu el senyor Cánovas, fins á la fetxa, l'espai d' un paper de fumar es massa pera consignarhi 'ls actes que han realitat los que ocupan lo poder pera aliviar á la pobre Espanya de la feixuga càrrega que porta ab tanta paciència y resignació á ses espatllas. Bé es veritat que si fa ó no fa, lo mateix succehía en vida del referit senyor.

Principalment en lo que afecta á la cuestió de Cuba, encara no sabem de quina carta podem prescindir, y aixó que temps sobrat suposém que pot haverhi d' haverse estudiat detingudament sas causas, pera en sa consecuencia adoptar un plan que portés l' assumpto á bon terme.

Mes no es aixís, per desgracia. A jutjar per lo que succeheix en las esferas del govern, á aquest ab sobrada rahó pot aplicárseli aquella tan coneguda máxima de que *propi dels homes es l' equivocarse, mes sols los necis poden perseverar en l' error*, y dihém aixó per las estúpidas ridiculesas de que donan patent prova certs personatjes al imposarse pera que fins en extrém de tanta importéncia y trascendencia com es la cuestió cubana, se segueixi en tot y per tot lo pensament y 'l plan trassat per lo senyor Cánovas, no obstant los duposos resultats que fins al present ha donat.

La infortunada víctima de Santa Agueda, á pesar de sa notoria independéncia de criteri, tenint sens daptat molt present lo que succehí en l' assumpto de las Carolinas, escoltá y fins se deixá arrastar per la prempsa noticiéresca y cridayera que sens altres miras ni més móvils que'l de realisar cuantiosos beneficis á costa dels fills d' Espanya y de la prosperitat de la mateixa, ab tota la forsa de sos pulmons y ab tota la mala fé d' un juheu empenyí y fins amenassava al govern de no acabar la guerra ab la guerra.

Y 'ls resultats los estém tocant á cada moment: á la ruina de la industria, á la prostració del comerç y á la raquítica vida de la agricultura, amén dels milions de pessetas que á la nació li ha ocasionat 'l sistema de cosas, té que afegirshi lo que es pitjor, ó sigui 'ls centenars de joves que inútils nos tornan de la guerra, amenassant convertir á Espanya en un inmens assil d' inválits.

Y á fé de Deu que no pot ésser més bonicó l' horitzó que 's presenta á nostra vista pera lo venider, per més que 'ns sobrin diners pera regalar espasas y més espasas d' honor, com si Espanya s' hegués convertit en una Xauxa, com si no existíssin milers de bocas que acabarán per ignorar l' ofici á que venen destinadas, per la forsa *huelga* á que se las somet, si la mort no 's cuyda de posar, millor que un vel, dotzenas de man-

tas samoranas á tan tristos cuadros, que á tota persona honrada li arrencan crits de indignació y de rabia.

De tal manera están las cosas, que en realitat no sabem si es que no existeix govern de cap classe ó bé que aquest dicta lleys en un inmens desert, donchs lo poble que s' entrega al fatalisme mussulmán, lo poble que no dona senyals de vida quan están en debat cuestiones que poden determinar sa vida ó mort, es pitjor que un poble estúpi: es una varietat més de la familia dels vegetals.

Perque som autonomistas

A bon segur tots els que llegixin aquestas ratlles, haurán mil voltas sentit expressions de la forma de las següents:..... «Els catalanistas exageren molt; volem la autonomia, que 's com qui diu, volem deslligarse d' Espanya, ¿perque no 's contenten en conservar el dret de la llengua y lo demés que sia característich de la terra catalana?» A n' aqueixa pregunta procurarem contestar en aquest article.

Precisament perque volem conservar las varietats nacionals, volem la autonomia. En efecte; la humanitat no podrà cumplir son destí, si 'ls pobles que la forman no compleixen també 'l sen y pera que aquestos lo compleixin basta tant sols posar en condicions de desenrotlló las facultats que la Divina Providéncia las hi ha consedidas. Es per lo tant precis que las nacionalitats no estiguin cohibidas, y no es prou tampoch que sigan respectadas, sino qu' es necessari que sigan lliures.

Catalunya, donchs, d' aquest modo pensant, es precis que siga autónoma. Concretantnos especialment ab ella, y entrant en la materia afirmem que la volem lliure perque volem conservar lo dret, la llengua y lo caracter català. Sens la autonomia no podrán may subsistir los caràcters nacionals.

Hem dit que volem conservar el dret y aquest no 's conserva sense la autonomia. Observeu sino; d' ensá que sens arrebataren las Cortes, es decir el dret de llegislarnos nosaltres mateixos, ha permanescut el dret català estatic y sans alteracions de cap mena. Pro, las condicions de vida han cambiat y ab ellas deu també cambiar el dret, que no es mes que *regia de la vida*; aquest cambi ha vingut y ha vingut en extranya forma; en forma de lleys exóticas, fillas d' un sistema, propi si 's vol dels que ens governan, pró impropí de nostre dret. Una á una es van imposant las lleys de Castilla y poch á poch prenen en nostre terra carta de naturalesa. Separadas las distancias d' un modo tant anti-polítich per aqueixa corrent centralisadora, arribaría á ésser un fet la desaparició del dret català. Ben clar ho dihén los mateixos castellans. Pera arribar á n' aquell punt podem recorrer dos camins; imposar d' una vegada lo dret castellà ó anar de mica en mica minvant

el terreno al dret català y aquest terreno que se li robà, el va ocupant el dret de Castilla. Aquest últim procediment es el més llarch, pró també 'l més segur. Aquest es el qu' han adoptat. A la llarga, donchs, hi haurá un dret espanyol qu' avuy sols existeix en las cobertes de las obras oficials. Lo qu' equival á dir que, á la llarga hi haurá un poble Espanyol, una nació espanyola ab totes las consecuencias toras, desmoralisació en política, una xucladora *sempiterna* que hén dihen administració etc. etc.

Y no s' en digui que las Cambras llegisladoras del modo y forma que estan avuy dia oodrian llegisar els dos pobles y ésser el dret diferent en els mateixos ja qu' aixís hovol la naturalesa y no aconsella la raó, perque amés de que dat lo estat actual de las Cambras aixó no es possible, entenem que ab tants decretos es corra perill de no ferne anar cap de bé y no olvidém tampoch el principi de que á cada funció correspon un organo y aquest organo ha de reunir condicions determinadas pera que 's realisi bé la funció, y com volem que la *funció* llegislativa catalana es realisi degudament si 'l hi deu un organo heterogéni, un organo que no es de classe y compost de més á més, d' elements que tal volta ni sols coneixen l' elevada missió que

En resumen, pera que la *funció* llegislativa catalana realisi degudament li daren lo que li pertoca, una cambra catalana única exclusivament. Es á dir, pera conservar el dret volem la autonomia.

Si possible es fer desaparèixer el dret d' un poble, es ja casi impossible arrebatarli la llengua que parla. Per la grandesa de l' empresa, pot ben dirse que casi sols á Deu ha de reservarse. Pró ab tot poden els homes, sino fer desaparèixer una llengua, portarla al menys á un grau tal de destrucció, que casi no s' pugui afirmar si es viva ó morta. Aixó sense l' esperit nacionalista, es lo que passaria ab la llengua catalana. En efecte, poch á poch y de mica en mica va la llengua castellana arrebatant á la nostre l' aire que respira y encara l' aire que no li pot treure, l' infecta. Ahont arribariam ab aquets aires malsans, si per sort una ventada oposada no procurés allunyarlos, no es pas gens difícil predirho. Y encare aixís va nostre parla perdent sa magistral forsa d' expressió y termes que ni may somniaren nostres avis passan avuy per legítims fills d' aquesta terra. Per altra part, la Academia de la llengua *espanyola*, l' anatema de *leso espanyolismo* y consecuent ab ella los gobernadors de las provincias catalanas, no admetent ni com á llengua estrangera la de la terra en que vihen, sens han portat á un terreno que fins no podem dir si son *blanchs* ó *vermells*, *mascles* ó *femellas*. Per rompre aqueixas trabes es necessari que tinguém l' *autonomia* de la llengua, que siga dintre casa la única oficial y que no vingan ingerencias estranyas á modificarla. May mes, «Academia de la lengua española», may mes privilegis de llengua, que no son altre cosa que privilegis de pobles, y allá ahont Deu ens ha fet iguals no han de venir els homes á esmenarli la plana.

Per totes aqueixas rahons afirmem que es necessaria la autonomia si 's vol conservar la llengua y l' dret de Catalunya, els dos puntals mes fermes de tota nació, y conservantse aquestos no cal dir que 's conserva lo caràcter del poble, l' esperit que 'l informa en sa vida. Y es necessari conservar els pobles perque tenen fins que cumplir dels que depen lo fi suprem de la humanitat.

Els que volent conservar las diferéncias nacionals sostenen que aqueixas poden viure baix un aire ex-

trànger; ó no pensan prou ó afirman lo que en son din-
tre no poden creure.

N. S.

Notas y comentarios

Los integristas han celebrado una reunió magna á Azpeitia, y com de costum s' han ocupat també de las cuestiones colonials. En Nosedal han parlat com un oracle. Al principi de nostras guerras colonials, era de caixó dir en aqueixas reunions que s' havia de fer la guerra hasta gastar la última peseta y derramar la última gota de sangre. Aixó avuy ja es posat fora de la rahó y esencialment burro fins entre 'ls mateixos monárquichs, pero 'ls integristas son gent encallada del tot, per quins no s' ha fet lo racioni, y en Nosedal ha repetit ab to profétich que es preciso acabar la guerra con la guerra, hasta agotar la última peseta y derramar la última gota de sangre.

Molt bé per en Nosedal, perquè si aquest cas arribés, ja veuriam com la darrera pesseta y la darrera gota de sanch sería la seva, y avants de que 'ls toqués derramarla, dirian ¡alto! ja s' ha fet prou estors. Lo que busca en Nosedal y la seva cáfila es que 's continui la guerra y que l' Estat vagi fent nous emprèstits pera colocar nous capitals al set per cent, perquè en Nosedal es un dels que mes diners posá en los passats emprèstits, y com deu cobrar bons interessos, voldrá segurament colocar alguns mils duros mes en nous emprèstits.

Pero xoca ab questes idees de sanch y de destrucció lo que en Nosedal digné al acabar son discurs. Un cop pacificadas las colonias—digué 'l quefe del integrisme—tan aquí com á las colonias, deu fugirse de tot lo que siga lliberalisme, fent que las doctrinas de pau d' amor y de caritat de Jesucrist imperin per tot, perquè sens ellas la societat está perduda. També ho creyém ayxis, senyor Nosedal, y perquè ho creyém sincerament abominem de la guerra y de sos horrors, y no havém predicat may nostra ruina ni 'l derramament de 'l última gota de sanch. Nostras doctrinas cristianas son molt diferents de las sevas, pero son mes cristianas. Vosté y 'ls seus en nom d' aquestas doctrinas predicán la ruina, la destrucció y la mort, mes nosaltres prediquém la pau y 'l respecte al próxim. Ah! si Jesucrist lo sentia dient que vol derramar la última gota de sanch d' un poble ignoscent! Ah! com lo pen-
ficaren sustentant aqueix mateix criteri que V, defen-
sa! Nosaltres no ho som ayxis, nosaltres prediquem la
pau y la volém costi lo que costi, encare que fent totes
las concessions imaginables á nostros cóntraris, perquè
mes doná Jesucrist per nosaltres, que doná la seva
vida.

Sr. Nosedal, vagi á estudi á apendre doctrina cris-
tiana, perquè V. que aspira á dictador suprem d' aque-
sta pobre Espanya, vosté que preten ser lo sub-Den en
aquesta terra, no es altre cosa que un estraviat.

Totas las cabras tiran á la montanya. Tots los polí-
tics tiran cap á Madrid, ayxis sigan integristas com
republicans, quan no son federals avants que tot.

En Salmerón, en lo meeting de Valls, ha dit que no
hi havia mes que un remey pera curar á Espanya de
las graves malalties que la tenen postradas. Y aqueix
únic remey saben en que consisteix? En la unió re-
publicana que s' está fent, ó ja está feta.

Nos sembla que ayxó fa molta propaganda de Doc-
tor Audet. Per lo vist, ab lo pensar de 'n Salmerón, ni
'l federalisme, ni nostras doctrinas regionalistas podrian
salvar á Espanya. Nosaltres no som tant exclusivistas,
per mes que ayxis ens anomenin alguns. Nosaltres cre-
yém que la unió republicana pot fer molt bé á Espa-
nya, si es que porta la revolució que predica. Deixi en
Salmerón que 's fassi aqueixa revolució, que las re-
gions, particularment Catalunya, ja procurarán que la
salvació d' Espanya vinga per hallá hont menos ell
voldria, perquè dins nostre sistema, los polítichs hi tin-
drán poca vida.

La prosperitat de Xile

Terminada felisment la guerra que ensangrentá las
costas y 'ls mars del Océa Pacífich, progressa y s' en-
riqueix sens mida la República de Xile. May millor
que ara cuadra als xilens lo dictat d' inglesos de la
América del Sur que un escriptor insigne hagué d'
aplicálosi. Allí 's treballa y tots allí pensan en
aumentar per honrats medis sa fortuna, contribuint
al engrandiment de la patria. Las minas de coure y de
magnesi son explotadas ab inteligencia y activitat,

rendint profitosos productos. La exportació del nitrat
ha aumentat en cantitat considerable, contribuint á
aixugar lo déficit dels presupostos, que en l' any pró-
xim quedarán nivellats del tot. Lo paper moneda llen-
sat á la circulació ab motiu de la guerra ha sigut
recullit, bé podém dir que en sa totalitat, vist que no
s' han presentat los tenedors dels dos milions que que-
dan per recullir, lo que fa presumir fundadament que
'ls bitllets representatius d' aquells valors han sigut
destruïts ó que desaparegueren en lo curs de la circu-
lació.

Un sindicat francés s' ha encarregat de la cons-
trucció del ferrocarril entre Melipilla y Valparaíso;
altre sindicat, construït per casas inglesas y alemanas
ha pres per son compte la instalació del alumbrat elèc-
tric á Santiago y la construcció d' una xarxa de
tranvías elèctrics que recorreran en tots sentits los car-
rers d' aquella hermosa capital. Las máquinas motrius
serán instaladas en la vora del riu Maipo, quals ayguas
posarán en moviment las turbinas. Pera aquesta em-
presa hi ha reunits ja 26 milions de marchs.

La agricultura no progressa menos que la industria,
y, segons las últimas noticias rebudas en Europa, la
cullita de cereals escedirá aquest any en una gran can-
titat á lo calculat, sens que l' excés de producció sia
causa de perjudici, ja que en otras regions d' América,
castigadas per las inclemencias de la naturalesa, han-
rán de trobar segur mercat los productos xilens.

ARTS Y LLETRAS

Las dos edats

En els veniders sigles,
en una edat remota,
la ciencia buscará evidents vestigles
de alguna rassa ignota
per veure 'l ser perfecte d' hont dimana,
y ha de trobar la calavera humana.

En las silors primeras
trobará unas hercúleas calaveras
y restos de destrals en rocs talladas
ab las quals aquell sér se resistia
de les feras terribles, despiadadas,
que poblavan la terra en que vivia.

ben lluny de cap caverna,
trobará una ossamenta delicada
pel temps petrificada,
corresponent al home que are habita
del planeta la part civilisada
y que en son front la ciencia porta escrita.

Ben cerca l' ossamenta, baix la sola,
hi trobará una espasa, una pistola,
un punyal, una daga... una armeria,
l' armament que 'l planeta avuy assola,
y 'ls restos d' un canó d' artilleria.

Mes oh! quina sorpresa
tindrà d' aquells mortals la sabiesa!
Com deurán judicarnos sanguinaris
aquells sers instruhits y humanitaris!
Buscarán l' enemich, l' infausta fera
de la qual aquell home 's defensava,
y dessota 'l terror que 'l sepultava
sols trobarán la nostre calavera.

JOSEPH ALADERN.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS
del dia 10 de Setembre de 1897
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser- vació	BARÓMETRE aneroida	GRAU d' hu- mitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER- par- ticular
9 m. 3 t.	759 762	89 87		4'	Nuvol	

HORAS d' obser- vació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 37 Sombra 29	16	22 26	S. S.	un Nix	0/5 0-7

Ans d' ahir á la nit, mentres sobre nostra ciutat lo
cel se desfeya en una tempestat de trons y llamps, per
la banda de La Selva y Alcover queya un gran xafech
d' aygues que deixá per complet cuberts tots los camps.
¿Quan li tocará 'l torn á Reus?

Ans d' ahir, baix la presidencia del M. Iltre. Sr. Al-
calde, se reunió la gran comissió nombrada per l' Ajun-
tament pera tractar de la portada d' ayguss.

S' acordá constituhir dos comissions, una directiva
y una altra técnica, pera que obreesin ab entera inde-
pendencia y ab amplias atribucions en tot lo referent
al capital assumpto que motivaba la reunió. Pera faci-
litar los travalls que 's deurán portar á cap, s' obri un
crédit de 30 ó 35 mil pessetas, pera lo qual se formarà
un pressupost extraordinari en unió ab la secció d'
Hisenda.

Pera formar part de la primera comissió se designá
als Srs. Font de Rubinat, president de la secció d' ay-
gua, Borràs, president de la de foment, Gay, Navás y
Marín.

Pera la secció técnica se nombrá als Srs. Tarrats,
Salvat, Freixa y Pellicer.

Los noms d' aqueixas personas y l' esperit que reg-
ná en la reunió fan creure fundadament que 'ls travalls
que s' empendrán serán altament profitosos á la ciutat.

Ahir nit celebrá sa primera reunió la junta directi-
va en unió de la secció d' hisenda pero d' aquesta últi-
ma no hi concorregué més que un sol individuó que
per cert no era lo president.

Ahir á las primeras horas de la tarde, un jove ma-
nobra caigué d' un endami d' una casa en construcció
del Arrabal de Robuster. L' infortunat jove sigué ple-
gat y traslatat á casa la ciutat, ahont acabá l' existen-
cia al pochos moments.

L' infelís era sastre d' ofici, mes no tenint feyna,
hagué de posarse á manobra per no deixarse de morir
de fam, y com no estava acostumat á anar per las al-
turas, en son nou ofici ha trobat la mort.

Ahir al matí hi hagué barallas á la Plassa de la
Constitució. Lo subjecte conegut per Farigola que
vent aygua ab lo carro pels carrers, sembla que feya
dias se veyá molestad per un gitano que li demanava
lo deixés beure de l' aixeta enfora. Ahir, lo Farigola
accedí á sa petició, y mentres l' altre estava de boca á
l' aixeta li doná una bastonada entre cap y coll. Refet
lo gitano del snsto, las emprengué contra l' agresor y
la cosa hauria acabat malament á no ser la intervenció
dels curiosos y de la autoritat que hi posá pau detenin-
los. No obstant, no pogueren evitar que 'n surtissen
ben senyalats y ab la sanch rajant.

Lo dia d' ahir fou de desgracias. Durant lo matí, en
lo forn d' obra anomenat del Isidret, un jornalero un-
tant la máquina de la senia, tingué la mala sort de que
la engravació li agafés la mà y li aixafés llastimosament,
tant, que 'ls metges tingueren que acudir á la ampu-
tació d' una bona part del bras. L' infelís segueix en l'
hospital civil en un estat bastant grave.

Durant la matinada d' ahir descarregá una forta
tempestat d' aygua á Barcelona.

Per tot tenen mes sort que aquí á Reus, ahont cada
dia lo cel ens regala tempestats de sol.

En la platja de Sitjes aparegué lo cadavre de don
Marián Barraquer, qui havia mort ofegat.

Don Marián Barraquer era germá del coronel del
mateix apellido, á qui acompanyém en lo sentiment.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració
de Consums per diferentas especies, puja la cantitat
de pessetas 1250'36.

Ahir descarregá lo vapor «Seaton» en lo vehí port
de Tarragona 25,000 kilos bacallá pera la casa comer-
cial d' aquesta ciutat senyors Massó y Ferrando, sent
únichs receptors d' aquest salat en aquesta plassa.

En lo forn de coure pá de la máquina sitat en lo
carrer de Colón, á un operari li agafá dos dits per lo
que fou necessari tallálosi.

Lo pacient fou portat á son domicili que 'l te al
carrer de Sant Benito.

La Junta de Govern del «Centro de Lectura» ab
motiu de la mort de la Excm. Sra. D.ª María de Pa-
lacios, Marquesa de Tamarit, duenya de la casa de la
mentada societat, ha acordat suspendre la festa que ab
motiu de la inauguració de la Banda devia tindre
lloch lo diumenge vinent, la que 's verificará lo diu-
menge següent 19 del actual.

Lo que se 'ns prega ho fem públich pera que arri-
bi á coneixement de tothom.

«Fa pocs dies fou conduhit a la frontera de França, pera ser entregat al comissari especial de ferrocarrils y ports, resident a Cerbere, un detingut a consecuencia del atentat del carrer de Cambis Nous, de Barcelona, anomenat Fábregas, que s trobava en lo castell de Montjuich.

La guardia civil que l custodiava, arriba ab lo pres a dita població; pero l funcionari francés se nega a acceptarlo, alegant que tenia ordres de son Govern de no admetre a cap estrany espanyol.

En sa concuencia, los guardias y Fábregas regresaren a Portbou, en qual presó se troba actualment lo delingut.»

Per lo vist, a Espanya seguim vivint a tres quarts de quinze.

S'ha publicat la convocatoria pera cubrir 43 vacants d'oficials segons de Telégrafos.

Los exercicis comensaran lo dia 3 de Novembre próxim, en los quals podran pendre part los aspirants del cos y ls que sian estranys a ell.

No estaran obligats a sufrir nou exámen los que en exercicis anteriors hagin aprobat las assignaturas del primer grupo ó algunas del segon.

Los individuos estranys al cos que sollicitin ser examinats, deurán acreditar no haver complert 30 anys en la fetxa d'aquesta real ordre.

Lo plasso pera la presentació de sollicituts acaba l dia 30 de Septembre.

Desde Sitges

Senyor Director de Lo SOMATENT.

La excursió verificada per lo coro «Catalunya Nova», ha donat motiu a un complet triomf pera l coro y son mestre, lo compositor Morera, perque ha demostrat una vegada més a quant pot arribarse ab una labor contant y presdint casi per complet de motllos gastats.

Lo concert verificat en lo Retiro, feu la consagració del indiscutible mérit d'en Morera y de son coro, rebotant lo teatre y ls amples jardins, de escullida concurrencia.

Se regalá una artística corbata a la societat, que fou colocada per D. Ricart Roig, en representació de la Juventut de Sitges, tirantse multitud de coloms y gran número de flors de llover. Y arribá la ovació a son apogeo quan lo gran tenor Morales, ab una condescendencia que revela son bondados carácter, y cedint a las reiteradas instancias del públich, al final cantá lo *racconto* de la «Fada» essent premiat ab una ovació mereixedíssima, que continuá a través dels carrers de la població, ahont la «Catalunya Nova» obeequiava ab serenatas a las senyoretas que havian confeccionat la bandera de la societat, recent esirénada a Tarragona. Morales, en un arranch digne únicament dels artistes, d'aquells alentats per un ideal sentit, cantá en lo teatre los profonts laments del «Plany y las apassionadas estrofas de las «Caramellas». Lo coro ab son director Sr. Morera al cap, y l tenor Sr. Morales reculliren abundants y merecuts aplausos.

Seu affcm. y S. S., q. b. s. m.,

A. R.

9 Septiembre 1897.

SECCIO OFICIAL

Institut de 2.º ensenyansa de Reus

Desde l dia 15 del corrent a las 10 del matí donaràn principi en aquest Institut los exámens d'ingrés pera la 2.º Ensenyansa continuant fins lo dia 30, los dillons y divendres de cada setmana.

Los aspirants, al acte de sollicitar examen presentarán la partida de naixement ó la cédula personal si fossin majors de 14 anys, satisfent com drets, 5 pessetas en metàlich, una pólissa d'una pesseta, un timbre del impost de guerra de deu céntims y altre móvil del mateix valor.

Lo que d'ordre del M. I. Sr. Director se fa públich pera coneixement dels interessats.

Reus primer de Setembre de 1897.—Lo Secretari, Lluís de Olavarrieta.

Registre civil

del dia 9 de Septiembre de 1897.

Naixements

Eugeni y Pere Cairés Gilavert, bessons, de Joseph y Maria.—Gabriel Claramunt Torrents, de Gabriel y Maria.—Claudia Pujol Pons, de Joseph y Antonia.—Manuel Bages Careny, de Joseph y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Francisco Puig Ribas, 67 anys, Germanetas.—Francisco Bonet Garrell, 42 anys, Nou de Misericordia, 15.—Antonia Bassols Cañellas, 80 anys, Bages, 2.—Catarina Anguera Casas, 30 anys, Manicomi.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Jascinto.

CULTS RELIGIOSOS

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia

Ab motiu de la festivitat del Dols Nom de Maria, se celebrarán los cults següents:

Dissapte a dos quarts de sis de la tarde se cantarà la Salve; a las 6, solemnes Completas per la Rvda. Comunitat y Besamans a la Sma. Verge.

Diumenge a las 8, Missa resada; a dos quarts de deu Ofici a tota orquesta que celebrará lo Rnt. senyor Prior y ab sermó que dirá l'elocuent Carmelita des-cals Rvnt. P. Salvador, de la Mare de Deu; al acabar hi haurá Adoració.

Per la tarde a las 5 se cantarà a tota orquesta lo Sm. Rosari, acabant també ab Besamans a Nostra Excelsa Protectora.

Parroquia de Sant Francesch

Demá a dos quarts de vuit del matí tindrà lloch la Comunió general en Ntra. Sra. del Carme, y a dos quarts de cinch de la tarde la funció mensual de costum ab exposició y professó.

Dillans a las 7 de la tarde s comensará lo Septenari de Ntra. Sra. dels Dolors, acabantse ab lo cant del «Stebat Mater».

Sant de demá.—Sant Leonci.

SECCIO COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotisations realitzadas en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	65 96	Fransas.	
Exterior.	81 85	Cubas vellas.	96 75
Colonial.		Cubas novas.	79 75
Norts.	23 87	Aduanas.	96 25
Obligacions Alm. Asa.	9 93	Oblig. 3 010 Fransas.	51 95
		Filipinas	
PARIS			
Exterior.	62 18	Norts.	
GIROS			
Paris.	31 70	Londres.	33 08

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64 95	Filipinas	
Exterior	81 80	Aduanas	96 25
Amortisable		Cubas 1886	96 62
Fransas	18 15	Cubas 1890	79 25
Norts	23 20	Obs. 6 010 Fransa	94 12
Exterior Paris	62 21	Obs. 3 010	51 25
Paris	31 30	Londres	33 08

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Valluvi.

Londres	90 d/v.	00 00 diner	8 d/v.	00 00
Paris	8 d/v.	00 00	Marsella	08 00
VALORS LOCALS		DINER PAPER.	OPER.	

ACCIONS			
Gas Reusense.	010	61 0	010
Industrial Harinera.		850	0
Banch de Reus.		600	0
Manufacturera de Algodon.		500	0
C. ^a Reusense de Tranvias.		100	0
privilegiadas al 5 per cent.		415	

Moviment del port de Tarragona

BARCOS A LA CARGA

Dissapte 11

Pera Génova vapor «Unione», que despatzan los senyors Casaseca y Terré.

Pera Liverpool vapor «Jacinta», son agent D. Modest Fenech.

Pera Génova y Liorno sortirà lo dia 14 del actual lo vapor Sagunto, que despatza D. Anton Mas y March.

Pera Nova York y Filadelfia directament sortirà del 15 al 20 del corrent lo vapor «Pawnee», son agent don Modest Fenech.

ANUNCIS PARTICULARS

Colegi de la Inmaculada Concepció

DIRIGIT PER

D.ª Magdalena Martorell

Carrer de la Font, núm. 2. principal

Lo 15 del present mes comensan las classes corresponents a la Instrucció primaria elemental y superior, aixís com las de música, dibuix y francés.

S'admeten mitj pensionistas y recomenadas.

TRASLADO

La pasteleria y Confiteria

LA CONFIANZA

DE

C. XIPELL

S'ha trasladat desde la casa que ocupava en la plassa de Prim cantonada al Arrabal de Santa Anna, a la mateixa plassa de Prim número 7, a causa de las continuas exigencias del amo de la casa en que estava instalada.

En lo nou local, se proposa continuar servint a sos parroquians y al públich en general ab l'esmero que te acreditada la casa «LA CONFIANZA».

REUS.—Plassa de Prim, 7. —REUS.

TELEGRAMAS

Madrid 10.

Se diu que es possible que per nou acort la causa del anarquista Sempau passi per lo procediment ordinari.

—La assamblea dels insurrectes ha nomenat president de la «república cubana» al cabecilla Massó.

—Segons telégramas de Filipinas las tropas pengueren heróicament lo poble Aliaga fortificat per los insurrectes matantne 160; las tropas tingueren deu morts.

Lo general Núñez y 34 soldats resultaren ferits. Primo de Rivera fa elogis dels generals Castilla y Moret.

—Aumenta l'vómit en los Estats Units.

—Lo Gobernador de Pinar del Rio ha notificat al general Weyler que pot retirar las tropas per estar pacificada la provincia bastantli la guardia civil y ls voluntaris.

—Ha naufragat la goleta «Brigot» que conduhia important expedició filibustera.

—Lo Sr. Silvela opina que ha de modificarse l'gabinet.

—Lo general Pando en carta al «Heraldo» considerant al govern únic responsable dels errors comesos en la campanya de Cuba defensa al general Weyler.

—En lo banquet celebrat per los integristas a Bilbao lo Sr. Nocedal resá l Pare Nostre com programa del integrisme y atacá molt fort al liberalisme y acabá dihent que considera vergonyós pera ls espanyols lo que aquestos defensin las doctrinas del calvari fins perdre la vida.

—Segons parte oficial lo 15 d'Agost passat las partidas de Calixte Garcia, Capote, Rabi y Torres sitiaren la vila de Vitoria de las Tunas, quals forsas portavan canons y dinamita; la guarnició després de 15 dies de heroica resistencia se rendí entregant lo poble los forts als insurrectes ab 87 presoners inclús lo jefe militar de la guarnició que estava composta de 200 homes. Lo general Luque instrueix sumaria pera aclarir dits fets.

La opinió está excitada y s comenta no pognés socórrers la guarnició.

—Inglaterra ha comprat una isla próxima a la de Formosa, ahont se proposa establir un diposit naval.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde l dia 1 de Stembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4:10, 6:44, 9:06.—Tarde: 12:35, 2:32, 3:48, 6:20.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4:56, 7:32, 10:46.—Tarde: 1:57, 3:12, 5:10.—Nit: 7:25.

Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid.

Imp. de G. Ferrande.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Vilanova y Vilafranca) 4.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12'41 t. mercancías, segunda y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

525 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus á Mora

9'33 m. — 7'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'24 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'40 m. — 5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 11'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donat sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Als propietaris reusenses

Y AL PÚBLICH EN GENERAL

Quan una ciutat com Reus atravesa una crisi profunda per la falta de treball entenent los firmants que tots en general y cada qual en particular tenen la obligació de posar de sa part tots los medis de que pugui disposar pera conjurarla. Los firmants donchs, emprensaris tots, y be' ab reduhida esfera d' acció y práctichs en la edificació d' edificis, pera conjurar en lo que es fé, á son alcans la crisi perqué atravesen tots los oficis que intervenen en art de edificar y reparar edificis, no han titubejat ni un moment en presentar als senyors vehins de Reus las següets garantías á fi de que en sa vista se decideixen aguts á edificar ó reparar los edificis que tingan á be.

En las obras á jornal lo qui dels quatre dels firmants que estigui encarregat de la direcció de las mateixas, després de dirigir los travalls complirà son jornal d' oficial mestre de casas, no cobrant per las dos cosas más que 'l jornal de 17 rals.

Aceptarà sens cap reparo los oficis que li indiqui lo propietari y en cas de que ell los tinga d' aprontar, presentarà boas oficis mestre de casas, no cobrant mes que 'l jornal del oficial ó sian 16 rals, renunciant á favor del amo de la obra lo ral que per cada oficial venían fins ara percibint los emprensaris en concepto de dret de ferramentas.

Comparan los materials ahont lo propietari los hi indiqui que pera la construcció se necessitin y en una paraula estaran á las ordres del propietari, que es lo qui paga en todas las obras á jornal.

En las obras que s' efectuen á preu fet los firmants garantisen desde ara la solidés de la construcció y la bondat dels materials que emplearan en la mateixa y presentaran al públich Reusense la següet tarifa de preus de las unitats d' obra pera que aquest vegi la verdadera rebaixa en los citats preus de construcció y 's decideixin á edificar en son profit y conjuració de la crisi per la que atravesa la ciutat de Reus.

En las obras á preu fet los suscrits s' encarregaran, si així ho desitja lo propietari, de tot lo concernent á la edificació, carrellería, fustería y demés articles fins deixar la obra á punt de ser habitada, ó com vulgarment se diu, á entrega de claus.

Los preus á preu fet son com segueix

METRES CUADRATS

	Ptas.	Cts.
Mur de pedra de 45 centimetres d' espessor en barreja á id. de id. de id. id. en argamassa á id. de id. de rajolas de 30 centimetres en barreja á id. de id. de id. de id. id. en argamassa á id. de id. de id. de 15 id. en barreja á id. de id. de id. de id. id. en argamassa á	6	15
Envà de cantell doblat.	1	38
id. de id. de tova de 14 á.	1	05
id. de id. de id. Comuna á.	0	70
Solera de tres gruixos en barreja á.	3	50
Teulada d' Empressari.	2	83
Trespol reboltons doblats aplanat y enrajolat ordinari á.	2	67
Esgrahons de 4 palmos 00, 80 centimetres sens escalonera.	1	84
Teixo de Canyàs llís (sense fusta) materials y má d' obra.	1	14
Llits de Solera en argamassa.	0	50
id. de id. en barreja en obra.	0	50
id. de id. en argamassa en obra.	0	31
id. de id. en murs de pedra.	0	50
id. de guix en reboltons.	0	35
id. de id. en Envà de cantell.	0	20
Colocació y materials del Mosaich de Valencia.	1	75
id. de id. encrostat al foch.	1	25
id. de id. Baldosas del Hospitalet.	0	85
id. de id. Artificial.	0	75

NOTA.—Aquets preus se comprenen sols en edificacions de nova planta y dintre la localitat.

ALTRA.—En las reparacions hi haurá molt poca alteració en los preus segons los metres de cabuda y posició.

ALTRA.—Cornisas, cornúas, cunyas, colocació de pedra picada, motlluras á preus molt reduhits.

Los firmants: *Joseph Magriá*, primer del Roser, núm. 13.—*Joañ Rodríguez* carrer Sant Francesch, núm. 48.—*Francisco Serrá*, Arrabal baix de Jesús, número 49.—*Jauome Novell*, carrer Sant Celestino, número 38.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2 "
«Costums típicas», per id.	2 "
«Alcover», monografia, per id.	4 "
«Poesias», per Manel Marinell,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinte Verdaguer,	4 "
«Lo Pi de las tres branças», per id.	2 "
«L' Aglenya», per Ramon Masferrer.	4 "
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	2 "
«Catalunya-trilingüe», per J. Casas Carbó,	2 "
«Anant pel mon», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesias», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias	8 "
«Montalbas», per Bosch de la Trixerria,	42 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "
«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12 "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12 "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-	12 "
saveny,	8 "
«Spectres», per Enrich Ibsen,	8 "
Obres dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regio-	
nal», á meytat de preu.	
«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich More-	
ra, han sortit:	
«Sant Ramón»,	2 rals.
«Planys»,	2 "
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet,	4 "

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal cual esa», per Valentí Almirall,	4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe.	12 "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joañ Mañé y	2 "
Maquer.	

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
Ademés están á la venda diferentes obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjeros.

Ví d' Ostras

DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS

Los mes eminentes metjes d' Espanya lo recomanan á sos malalts y convalents pera la curació de las malaltias nerviosas, anemia y debilitat general. Se ven en casa del autor Hospital, 109, Barcelona y en todas las farmacias ben surtidas. Casa especial en la preparació de xarops medicinals dosimétrichs ab dictámen favorable de las Academias y periódichs de medicina.